

Hukkamise-paigast läks Savonarola sõber Fra Bartolommeo, kes temaga ühes kloostris elas, suur maaler ja tema pildi ka juba maalinud oli oma kloostris-kamresse tagasi, tõmmas kuldse jooni tema pea ümber ja ei maalinud siis enam nel aastat ühtigi. Igal aastal oli see paik Florenzis, kus need kolm munki hukatud said, lilledega üle puistatud. Tema kloostris-kammer on alles hoitud, kui ka kloostris maja aegade käikus teistele tarvitustele määratud sai. Kuulsamad maalred on seda tema piltidega ja teiste piltidega kannistanud, seal seisavad veel temast tarvitatud raamatud ja tema käekirjad, ja wogad Katholiiklased käiwad seal nagu pühäs paikas. Ferrara linn on ühe oma turule tema nime annud. Italia kuulsam maaler Rafael on, kui teda paapsti uhte paleet maalima kutsuti, Florenzi teise kuulsa kodaniku, Dante, kõrwa Savonarola näu maalinud. Mitmed mälestuse-sammad on temale ehitatud Paapst Benedict XIV. on kartuseta tunnistanud et Savonarola pühade selka piaks mõistetud saama. Isegi Jesuitlased, paapsti wõimuse kõige agaramad eestkostjad, on temale omas pühade-kalendres üht päewa määrata lubanud, kui Dominikanlased selleks paapsti poolt luba toimetaksiwad. Antud ei ole seda luba mitte. Dr. Martin Luther tunnistas: „Kui ka selle püha mehe jalgade külges veel ini-

mestest tehtud theologia soppa on, siiski on ka tema ütelnud ja linnitanud, et kõik tegude auu ühtigi ei malka Jumala ees, ja kui wäga tarwis ainus ja põhjane usk kohtu ees pärast surma läheb, ilma kõige tegudeta, mis peale ennast tuetada wõiks. Tema kannatus tunnistajate-surma sellepärast, et tema Rooma (paapstlikku kirikut), kõige hukatusse orgu, puhastada tahtis. Aga waata, tema elab, ja tema mälestus on õnnistuses. Kristus tõstab teda meie läbi pühade selka, kui ka kõik paapstid ja paapstinad selle pärast lõhketsiwad.“ — Ka ilmalik ajalugu on kohut mõistnud Savonarola ja paapst Aleksander VI. wahel. Esimese nime nimetasse igal pool sügawama auustamisega; teise nimi seisab sügawama põlatusse ja needmise all, wiimase kohtuni. — Kelle asemel tahaksid seista, lugeja?

M õ n d a.

Kõige külmem linn maailmas on Werchojanski Irkutski kubermangus Siberis. See linn on Jana jõe ääres, üks werst kaldast eemal seljandikkude wahel, 107 meetrit üle merepinna kõrgel. Keskmise külmi talwekuudel on 40 graadi, Jõulu-, Märri- ja Kiiunlakuul 48 graadi,